Єднаймося в Просвіті!

Галицька Просвіта

Нація, яка не може себе визволити до настання демократії, шансів на виживання не має.

Микола МІХНОВСЬКИЙ

49 (517)
4 грудня
2014 р.

Тижневик “Галицька Просвіта” * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ “Просвіта” ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма “ЛІК” * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ “Ідея Банк” МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

СПОНУКАТИ ДО ДІЇ

Лише тиждень минув від нашої зустрічі, а скільки знакових подій сталося на українському політико-владному Олімпі. Минулого четверга відбулося перше засідання новообраної Верховної Ради. Підписана так довго народжувана коаліційна угода і створена коаліція. Спікером обрали Володимира Гройсмана.

Виступаючи перед парламентом, Президент Петро Порошенко твердо запевнив, що федералізації України не буде. «Сто відсотків українців зараз за єдину державу. Більшість українців підтримує реалізацію угоди з ЄС. У 3–4 рази зросла кількість прихильників вступу до НАТО», – заявив Президент у посланні до новообраних депутатів ВР. Водночас він висловився за децентралізацію і за те, щоб іноземці посідали державні посади, зокрема, і міністерські.

І це було підтверджено у вівторок, коли Верховна Рада затверджувала Уряд. Насамперед Президент запропонував двох міністрів: закордонних справ – Павла Клімкіна й оборони – Степана Полторака, яких затверджують за квотою глави держави. Представляючи їх, він не шкодував компліментів, яких би вистачило, напевно, на цілий кабмін. А його затвердження відбувалось якось сумбурно. Відчувалось, що новий спікер ще не має тих навичок управління парламентом як його попередник.

Та сяк-так справа вершилась. Спочатку пропонували голосувати пакетом і без обговорення та представлення. А потім все ж захотіли не стільки почути претендентів, як їх побачити. І таки за Уряд проголосували пакетом. Відповідне рішення підтримали 288 народних депутатів. У складі Уряду – троє іноземців, які отримали громадянство України.

Верховна Рада затвердила на посаді віце-прем’єра – міністра реґіонального розвитку, будівництва та ЖКГ Геннадія Зубка (кандидатура від «Блоку Порошенка»), віце-прем’єра – міністра культури – В’ячеслава Кириленка («Народний фронт»), віце-прем’єра – Валерія Вощевського (Радикальна партія Ляшка), міністра Кабінету міністрів – Анну Онищенко («Народний фронт»).

На посаді голови МОЗ затверджено Олександра Квіташвілі, голови Міністерства економічного розвитку і торгівлі – Айвараса Абромавічуса, голови Мінфіну – Наталію Яресько, голови Міносвіти – Сергія Квіта, голови Міністерства енерґетики та вугільної промисловості – Володимира Демчишина (всі – від «Блоку Порошенко»).

Головою МВС затверджено Арсена Авакова, главою Мін’юсту – Павла Петренка (обидві кандидатури – від «Народного фронту»), головою Міністерства молоді та спорту – Ігоря Жданова, міністром екології та природних ресурсів – Ігоря Шевченка (обидві кандидатури – від «Батьківщини»), головою Мінаґрополітики – Олексія Павленка («Самопоміч»).

На посту глави Мінсоцполітики затверджено Павла Розенка, на посту міністра інфраструктури – Андрія Пивоварського (обидва – «Блок Порошенка»).

На посаду міністра інформаційної політики парламент затвердив кандидата від «Блоку Порошенка» Юрія Стеця. Хоч як такого міністерства ще немає.

Раніше Президент Петро Порошенко повідомив, що підписав указ про надання українського громадянства Наталії Яресько (США), Олександру Квіташвілі (Грузія) і Айварасу Абромавічусу (Литва).

Отож Україна має новий Уряд. Його глава А. Яценюк подякував за підтримку і висловив упевненість, що разом ми подолаємо всі труднощі, і певен, що те, на що сподіваються мільйони українців, буде нами виконано…

Тільки б не так, як до цього часу – за рахунок простих громадян, урізаючи всі соціальні стандарти і девальвуючи гривню. А втім, на дорогу новий Уряд благословимо словами одного колишнього лідера: наші цілі ясні, задачі визначені. За роботу, панове!

Богдан ВІВЧАР

НОВИНИ УКРАЇНИ І КРАЮ

Безробітних багато

Протягом січня-жовтня ц. р. послугами служби зайнятості області скористалися 63,8 тис. громадян. Загалом у базі даних обласної служби зайнятості протягом 10 місяців цього року налічувалось 35,4 тис. вакансій. Як інформує пресслужба ОЦЗ, у січні-жовтні чисельність громадян, працевлаштованих за направленням служби, становила 34,5 тис. осіб.

На нові робочі місця з компенсацією витрат роботодавцю на оплату єдиного внеску працевлаштовано 871 безробітного, в тому числі 259 осіб, які недостатньо конкурентоспроможні на ринку праці. 679 робочих місць створено шляхом одноразової виплати допомоги з безробіття для організації підприємницької діяльності.

Професійне навчання за направленням центрів зайнятості проходили 7,6 тис. безробітних. Протягом січня-жовтня ваучер на навчання та підвищення кваліфікації отримали 238 осіб вікової категорії «45+».

На 1 листопада кількість зареєстрованих безробітних становила 14,8 тис. осіб, з яких 12 тис. отримували допомогу з безробіття.

Сину, брату, солдату

Впродовж тижня учні, батьки та педагогічний колектив загальноосвітньої школи І–ІІ ступенів № 7 організували загальношкільну акцію для підтримки військових у зоні АТО «Нагодуй і обігрій солдата». В рамках акції було зібрано продукти, з яких спільними зусиллями підготовлені сушені борщові набори. Разом із борщовими заправками солдатам передано теплі речі, фрукти, солодощі та інші продукти харчування. Всю свою любов і повагу учні проявили у малюнках та листівках, які виконали власноруч.

Дирекція та батьки школи дякують адміністрації Коломийському хлібокомбінату за допомогу у справі підтримки української армії.

85 поранених бійців потребують допомоги

На засіданні обласного координаційного комітету допомоги учасникам АТО, які потерпіли під час бойових дій, та їхнім сім’ям, його секретар Ганна Беляшова поінформувала, що на сьогодні близько півтори тисячі прикарпатських вояків несуть службу в зоні АТО. Всього від початку антитерористичної операції отримали поранення 162 наших краян, причому 85 із них потребують матеріальної допомоги на оздоровлення, 43 прикарпатці (в тому числі 7 героїв Небесної сотні) віддали життя за Українську державу. На матеріальну підтримку сімей загиблих та поранених було виділено понад 10 мільйонів гривень. Кошти надходили як із бюджетів усіх рівнів, так і від меценатів. Співголова комітету Сергій Адамович наголосив, що «ми не можемо бути байдужими до сімей тих прикарпатців, які втратили на цій війні своїх близьких, і тих родин, чоловіки із яких тепер перебувають на фронті».

Ялинка з Надвірнянщини

Не пізніше 10 грудня до Івано-Франківська привезуть зелену красуню, котра має стати головною новорічною ялинкою міста й області. «Ялинка буде з Надвірнянського району. Там підібрали кілька варіантів – ще будемо визначатися остаточно», – повідомив директор департаменту житлово-комунального господарства, транспорту і зв’язку міськвиконкому Михайло Смушак. Урочисте відкриття ялинки вже традиційно відбудеться 19 грудня, в день святого Миколая.

Пожертви для АТО

У церкві Богоявлення Господнього (УПЦ КП), що в селі Добровляни Калуського району під час Богослужіння парафіяни храму зібрали 6100 гривень для допомоги бійцям в АТО.

За словами настоятеля храму отця Дмитра Сурака, кошти будуть передані до Калуського деканату УПЦ КП (декан – о. Григорій Мороз), а звідти кошти, зібрані й іншими релігійними громадами району, будуть спрямовані передусім на закупівлю медикаментів для захисників нашої Вітчизни в АТО.

ПОСПІШІТЬ

НА ПЕНСІЮ В 55 – ЛИШЕ ДО КІНЦЯ 2014-го

Чи може жінка, досягнувши 55-річного віку, піти на пенсію? На це запитання відповідає начальник головного управління Пенсійного фонду України в області Анатолій НАЗАРОВ.

– Так. Відповідно до змін, внесених 2011 року до Закону України «Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування», 2014 рік – останній, коли жінка у 55 років має право на дострокове призначення пенсії. Але цьому передують такі умови: страховий стаж у неї має бути не менше 30 років; на час подання документів вона має бути звільнена з роботи. Варто наголосити: такі жінки отримуватимуть пенсію, розмір якої зменшено на 0,5 відсотка за кожен місяць, недостатній до віку виходу на пенсію, визначеного цим законом. Тобто за кожен рік дострокового виходу на пенсію жінка втрачає 6 відсотків від призначеного розміру пенсії. Цю норму будуть застосовувати впродовж усього періоду отримання пенсії. Причому після досягнення жінкою загальновстановленого пенсійного віку розмір виплати не переглядають.

Володимир КРИВОРУЧКО

НАШІ СВЯТА

Святе Євангеліє нічого не говорить нам про подію уведення в храм. Основою цього празника, як і празника Різдва й Успення Божої Матері, є традиція Церкви й апокрифічні книги, передусім Протоєвангеліє Якова і Псевдоєвангеліє Матея «Про Різдво Пречистої Діви Марії». Звідси довідуємося, що батьки Пречистої Діви Марії святі Йоаким і Анна, будучи бездітними, дали обіцянку, що, як у них з’явиться дитина, то віддадуть її на службу Богові у храмі Єрусалима. Господь Бог вислухав їхні молитви і дав їм донечку. І коли їй було три роки, то батьки привели її до храму і віддали в руки первосвященика Захарії, батька святого Йоана Предтечі. Тут Пресвята Богородиця перебувала багато років доти, доки як доросла дівиця не була заручена зі святим Йосифом.

Празник Введення належить до дванадцяти великих празників. Він має один день перед- і чотири дні попразденства.

Празник Введення у храм урочисто святкувався ченцями. Вони вбачали у ньому класичний приклад споглядання, класичним взірцем якого є Марія. Хліб, який приносять ангели – це *theoria* – бачення – Бога, наскільки воно можливе у цьому житті. Марія одержує цей хліб, працюючи над тканням покрову для Святині. Ще Ориген бачив у цьому покрові символ людськості Христа, крізь котру слід проникнути духовним поглядом, щоб відкрити у смиренній подобі божественність Слова. Людськість, яка для інших приховує Бога, для Марії відкриває Його.

Марію вводить в храм процесія дівиць із запаленими свічками: чистота серця та світло благодаті є обов’язковою умовою для пізнання Божих таїнств (див. Мт. 5, 8).

Іноді Пречисту зображають в ту мить, коли вона збирається піднятися на три сходини, які ведуть до храму. Твердячи, що під час цієї події Богородиці було лише три роки, леґенда прагнула підкреслити, що духовна зрілість значно відрізняється від фізичної, і те, що втаєне від мудрих світу, може бути відкрите дітям.

ШАНОВНІ КРАЯНИ!
ДОРОГІ ПРОСВІТЯНИ!
Триває передплата на газету «ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА».
Передплатний індекс – 91083.
ВАРТІСТЬ ПЕРЕДПЛАТИ (без оплати оформлення):
на місяць – 4,30 грн., на півроку – 25,80 грн., на рік – 51,60 грн.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Івано-Франківське МО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка повідомляє первинні осередки товариства «Просвіта», що **7 грудня 2014 р. відбудеться:**

звітно-виборна конференція міського об’єднання ВУТ «Просвіта» імені Тараса Шевченка;

презентація книжки «Просвіта Івано-Франківська: минуле й сучасне»;

вистава Чернівецького драмгуртка «Козачок» за творами Богдана Стельмаха про Тараса Шевченка.

Просимо голів осередків навчальних закладів міста

отримати цю книжку до 5грудня у НД «Просвіта»;

делеґувати і забезпечити делеґатів на конференцію (представництво – 2 делеґати від осередку).

Конференція відбудеться в Народному домі «Просвіта»
(вул. М. Грушевського, 18;
тел.: роб. (03422) 25791,
моб. 095 83 28 678 і 096 25 68 671,
секретар – Наталія Іванівна Синиця).

ТАК ДУМАЮ

ПАТРІОТИ: НОВА ҐЕНЕРАЦІЯ

Двадцять п'ять років тому (ну, трохи менше), коли я як кандидат у депутати обласної ради від Товариства української мови ім. Т. Шевченка виступав біля могили воякам УПА з села Глибоке, власне, на глибівському цвинтарі, на віче і панахиду зібралося чи не все село, напевно, понад тисячу людей. Прийшов час, Україна стала незалежною державою, багато що змінилося у свідомості українців. В одних не випарувався оптимізм, інші заразились бацилами розчарування, не вистачило розуміння, що справжня держава не постає в одночассі.

Але час робив своє. Народжувалися і виростали діти, ставали молодим поколінням без комплексів «совкізму», на які не переставала страждати старша ґенерація, вихована на псевдоцінностях радянської доби зразка «дешева ковбаса» і «партія – наш рульовий». Дітей виховувала школа, якщо хочете, «Пласт», «Просвіта», новітня література і мистецтво. Вплинула Помаранчева революція і та боротьба, яку небайдужі люди вели з владною мафією. Справжній сплеск патріотичних почуттів серед студентів і взагалі молоді стався рік тому і хвилі народного гніву майданного океану змили злочинну владу. Але справжні злочинці сиділи (сидять) у Кремлі і їхня аґресія вилилася в окупацію Криму й Донбасу.

Війна покликала до боротьби за Україну патріотів, а серед них багато молодих, відданих Україні. Без героїзму і жертв не обійшлося. …25 листопада у селі Глибоке на Богородчанщині поховали ще одного героя війни з путінськими зайдами – Володимира Байдюка.

Цього дня йому виповнилося двадцять п'ять літ. Так вийшло. І це загадка долі й воля Бога. На похороні були тисячі людей, як і тоді, майже 25 років тому біля повстанської могили. Хтось Могутній висукав незриму нитку зв'язку поколінь: січові стрільці – вояки УПА – воїни добровольчих батальйонів, кіборги (В. Байдюк обороняв Донецький аеропорт). Небесна сотня переходить вже у Небесні курені. Боротьба за Україну триває. …Гадаю, що похорони таких героїчних добровольців та інших вояків мали б проходити з більшими почестями. Тут мала б бути не лише районна влада, а й обласна, народні депутати. Вони, ці герої, загинули за Україну і заслужили таку честь і пошану.

Володимир БАБИЧ, *просвітянин*

НАРОДНА СПРАВА

ДЛЯ АРМІЇ – ОТЖЕ, ДЛЯ УКРАЇНИ

Україна єдина. Гасло, яке не піддається сумнівам.

Але й Україна різна, багатовідтінкова і неоднозначна у своїх смислах і прагненнях.

Вона живе війною і вона мирна. Хтось захищає її зі зброєю у руках, тоді, коли інші захищають свої дрібні чи великі інтереси.

Але нині не може бути жодних інших великих інтересів і значень як відстояти свою державу, зробити її обороноздатною. І це всенародна справа зі справ, всенародне діяння заради інтересів України.

Якщо рік тому ще можна було зрозуміти запитання: А що я можу зробити для України? То сьогодні це звучить по-блюзнірськи. Не всі можуть взяти зброю до рук, бо воєнний чин не кожному до снаги. Але допомога українській армії – святий обов'язок кожного перед Україною.

Скільки можеш – виділи зі свого скромного особистого бюджету, умовно – гривню. Внеси як та новозавітня вдова свою лепту на потреби наших захисників, які в цей час, коли ти дивишся телевізор чи п'єш каву у кав'ярні, перебувають під обстрілом ворога.

Поділися своїм теплим одягом, віддай частку купленого для сім'ї тому хлопцеві, який добровольцем воює на сході й завдяки йому твій син чи донька в теплі й спокійно вчиться у виші.

Не відвертайся, коли у церкві, в школі, у сільраді, в селі, місті волонтери збирають кошти для військових. В тебе є шанс допомогти, є добра нагода відчути себе часткою великої справи, стати бодай на мить громадянином, а не звичайним обивателем, якому хвороба байдужості вбила душу, забрала відчуття власного обов'язку. Коли ми допомагаємо рідній армії, то ми теж у свій спосіб воюємо з ворогами, відчуваємо свою велику місію українця у цей нелегкий, але героїчний, час.

Зрозумій, що ти допомагаєш не чужому, а своєму, допомагаєш самому собі, своїй мамі чи татові, синові чи донці, ти українець і причетний до відстоювання великих інтересів держави, ти борешся, як найкращий з найкращими за нинішнє і майбутнє України.

Василь БАБІЙ, *просвітянин*

ІНІЦІАТИВИ

ЗА СИСТЕМНІ ЗМІНИ І ЛЮСТРАЦІЮ

Громадська організація Народна рада Запоріжжя і Запорізької області, в яку входить і місцева «Просвіта», і очолює її голова Олег Ткаченко, виступила з ініціативою якнайшвидшого наведення порядку в Україні та встановлення соціальної справедливості на національній основі.

Ініціатори з прикрістю констатують, що на півдні і сході України склалася ситуація: скільки вибори не проводь і не переобирай, а все одно повально проголосують за ПР, КПУ чи Новоросію. На сьогодні широкому загалові не запропоновано жодного плану дій, який допоміг би народові навести лад у державі.

Наші побратими переконані, що влада неспроможна сама себе очистити, оновити. Навіть під тиском Майдану чинні владці не спромоглися на повноцінну люстрацію, обмежившись ухваленням «беззубого» закону «Про очищення влади». Тому аби уникнути саботажу при проведенні реформ, запорожці пропонують здійснити повноцінну люстрацію. І починають збір підписів, у тому числі за заборону КПУ і ПР, збір люстраційних скарг, роз'яснення громаді необхідності запровадження системних змін, за які стояв Майдан.

Заради тих тисяч найсвідоміших українців, які гинули і далі гинуть у війні з московщиною, захищаючи Україну.

Богдан ВІВЧАР

ПИЛЬНУЙ!

ХТО І ЗА ЯКІ ЦІННОСТІ

Чеський президент побиває рекорди москвофільства та україножобії. Останнім його одкровенням було побажання Україні фінляндзуватись, замість того, щоб європеїзуватись.

Ми, зі свого боку, можемо побажати президенту Чехії європеїзуватись, а не бути підбрехачем московського націонал-соціалізму.

Московська ідеолоія «русского міра» це ніщо інше, як російський націонал-соціалізм, де нема місця для інших національностей тільки для росіян та зрусифікованих «інородців».

Гляньмо, як виглядає «русскій мір» на території Росії. По-перше, там усе має бути тільки «русское»: релігія, шкільництво, преса, радіо і телебачення. Нема в Росії жодної української, жодної білоруської бодай недільної школи, хоч живуть там, і то компактними групами і українці, і білоруси. У самопроголошених Донецькій та Луганській республіках, схильних до «русского міра» на землі України, закрито всі українські школи. Те саме і в Криму, де утвередився «русскій мір». Татарські школи перебувають під тиском «русского міра»: молоде татарське покоління мусить вивчати російську мову, російську літературу, російську історію. Предмет «Історія Криму» з програм татарських шкіл вилучено. Татарських інтелектуалів відлучено від татарського загалу. Татар будуть виховувати, як Кадиров виховує чеченців.

У РФ по містах закривають чеченські, мордовські, татарські, марійські, удмуртські, карельські школи.

Нема в Росії й українських Церков. У національних республіках Мордовії, Удмуртії, Карелії нема своєї релігії та своїх Церков, тільки Русская Православная Церква яка служить російською мовою.

Абетка, письмо на території Росії, тільки слов'янські – кирилиця.

Оце такий «русскій мір» у живому вигляді.

Чеський нарід дуже добре ознайомився з «русскім міром» за часів ЧССР і не має жодного бажання познайомитися з ним ще раз. Але чеський президент не поділяє поглядів чеського народу. Він горою стоїть за «русскій мір».

Як могло статися, що чеський нарід та чеський президент опинилися по різних сторонах барикад?

Я не знаю чеських обставин, але, очевидно, сталася помилка. Такі помилки в історії трапляються. Німці помилилися, обравши Гітлера, українці помилилися, обравши Януковича. Ми знаємо ціну таких помилок.

Українці виправили свою помилку кров'ю Революції Майдану.

Як буде з чехами – побачимо.

Єдине, що можна порадити чехам, – це бути пильними і, вибираючи гідних кандидатів, цікавитися в них, чи вони за європейські цінності, чи проти?

Той, хто стоїть за європейські цінності, не може стояти по боці тих сил, які топчуть європейські цінності.

Підігруючи Путіну, президент Чехії топче європейські цінності.

Святослав КАРАВАНСЬКИЙ

ЗУСТРІЧІ І КОНФЕРЕНЦІЇ

ХОЧ ПРОПАДЬ, АЛЕ НЕ ЗРАДЬ!,

або ЯК «НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИБІР» ДИСКУТУВАВ З НАРДЕПОМ

П'яту річницю своєї діяльності Івано-Франківське обласне націоналістичне громадське об'єднання «Національний вибір» (НВ) увінчало конференцією і зустріччю з новообраним нардепом до Верховної Ради Юрієм Тимошенком, котрий прийшов до своїх побратимів-націоналістів у камуфляжнім однострої учасника російсько-української війни.

Відкриваючи конференцію, заступник координатора НВ Богдан Юращук наголосив, що підзвітний період діяльності НВ, яке налічує близько двадцяти націоналістичних громадських організацій, переконує в тому, що ми, націоналісти, обрали правильний шлях – Українська Національна Революція і побудова Української Соборної Самостійної Держави. Але цієї мети, на думку Б. Юращука, можна досягти за умови, що націоналістичний рух буде об'єднаний, потужний і підтриманий всіма верствами українського народу і світової демократичної спільноти, яка протистоїть московським підпалювачам третьої світової війни.

Не все гладко було на шляху становлення НВ: іноді партійні й групові інтереси брали гору над загальнонаціональними; навіть окремі члени НВ зневірювались у спроможностях досягти цілей об'єднання. Однак, попри всі складнощі, на переконання Б. Юращука, НВ було і буде рупором консолідації сил націоналістичного середовища і втілення національної ідеї.

Розширити коло об'єднання – одне з першочергових завдань НВ. Націоналістична ідея спонтанно, в результаті неоголошеної війни Росії проти України, оволоділа великими масами українського народу. Це прозріння українців не маємо права віддати на поталу грошолюбам, зрадникам і відвертим ворогам. Не зважаючи на те, що саме націоналісти своєю безкорисливою і саможертовною працею посіяли рятівні зерна прозріння в душах і умах навіть російськомовних східняків, саме їх, націоналістів, ворожі сили зуміли так спаплюжити в очах виборців, так сфабрикували виборчі процеси, що навіть наймасовіша націоналістична організація ВО «Свобода» начебто не дотягла до прохідного п'ятивідсоткового рівня, а т. зв. опозиція з числа найближчого оточення кримінальної кліки Януковича, яка пограбувала країну, топила в крові Майдан, спричинилася до розв'язання російсько-української війни, посіла понад 60 місць в українському парламенті.

Цю ганьбу для українського суспільства сотворили не лише гроші наших ворогів, не лише їхні спецполіттехнології ідеологічної війни, але й наше національне самоїдство, коли українця-інтелектуала, інтеліґента і дієвого борця за вільну європейську Україну сприймають як «чужого», а крутія-хабарника з менталітетом «совка» і нахилами до садизму, підляцтва і брехливої показухи – «своїм». Над цими болючими для кожного справжнього українця проблемами на конференції точились гострі дискусії.

Перед виголошенням звітної доповіді секретар НВ Микола Сулятицький надав слово новообраному нардепові Юрієві Тимошенку, котрий висловив вдячність усім, хто його підтримав на виборчих перегонах та висловив незадоволення тими націоналістами, які підтримували О. Донія, котрий балотувався на цьому ж окрузі і якого Ю. Тимошенко назвав «зрадником». Це звинувачення викликало гостру дискусію. Зокрема, дискутанти нагадали слова мужньої націоналістки Олени Теліги, яка переконувала своїх соратників: «Кожний вистріл всередині нації є найбільшою музикою для серця ворога, є для нього найбільшою радістю, ніж власний цільний вистріл, бо то є завжди музика, якої дириґентом є він сам».

Щодо своєї депутатської роботи, то Ю. Тимошенко сказав: «Хочете, щоб прийняті були якісь закони – розробляйте, готуйте, пишіть, давайте мені і я пішов, і я буду це тусувати, і я буду за це воювати…»

«Наше завдання – втримати авторитет націоналістів, – наголосив у своїй лапідарній, але ґрунтовній за змістом, звітній доповіді Микола Сулятицький. – Тому, що бачите, він не стійкий. Як тільки він партизується, як тільки йде в партію націоналізм – партія більше десять років не живе. А ОУН зберігається… Перед нами – важка, дуже невдячна робота, але для того ми утворювались. Тож будьмо однодумцями, будьмо дружними і міцними…»

Гостру дискусію викликало питання вступу України до НАТО. Це питання життя Української нації і Української держави. Цю істину підтверджують наші одвічні вороги з кремлівського сучасного політичного середньовіччя, вимагаючи від нашої держави ґарантій не вступу до рятівного Євроатлантичного альянсу колективної безпеки. Тож ті учасники конференції, які розуміють цю прописну істину, намагались переконати нардепа в необхідності винести на розгляд ВРУ окремий закон, за яким роз'яснювальна робота про рятівний Альянс повинна проводитись не тільки у парламенті і в ЗМІ, але і в школах та вишах. «Українці повинні досягти такого розуміння важливості вступу України до НАТО, – наголосив один із учасників конференції, – щоб на всіх вічах чи масових зібраннях майоріла не тільки партійна символіка, якої аж забагато, а транспаранти з написом «Україна в НАТО!».

На жаль, відповідь нардепа багатьох розчарувала, а декого навіть роздратувала, адже Ю.Тимошенко сказав, що, оскільки в новому парламенті буде скасовано позаблоковий статус нашої держави і всі ми розуміємо необхідність вступу України в НАТО, то й аґітувати один одного, яке НАТО хороше чи погане – це не конструктивно. Мовляв, як казали давні римляни: мудрому досить… Але ця сентенція не переконала присутніх.

Насамкінець ішлося про потреби бійців на сході – побратимів народного депутата. Він сказав, що потрібні тепловізори, і снайперські приціли, і снайперські гвинтівки. А я згадав і про книжки, які передав на схід. Можливо, вони потраплять у добрі руки і виконають заповідь Івана Франка з його поеми «Великі роковини»: «Мовиш: «Нині інші війни», / Ну, то іншу зброю куй, / Ум гостри, наставлюй волю, / Лиш воюй, а не тоскуй! / Лиш борися, не мирися, / Радше впадь, а сил не трать, / Гордо стій і не корися, / Хоч пропадь, але не зрадь!».

Микола СИМЧИЧ,
м. Івано-Франківськ

У НД «ПРОСВІТА»

30 листопада у НД «Просвіта» відбулось відзначення річниці Майдану гідності й презентація книжки майданівської поезії «А сотню вже зустріли небеса…», яку впорядкувала завідувачка культурно-масової роботи обласної «Просвіти» Михайлина Боднар.

А СОТНЮ ВЖЕ ЗУСТРІЛИ НЕБЕСА...

У цей вечір злилися в єдине голос болю, сповнений суму, і голос сили, сповнений віри й надії, висока прониклива музика, яка несе думки в ті небеса, з яких дивляться ті світлі душі, які загинули за Батьківщину і зараз оберігають Україну.

Пливуть гроби по морю, як човни, –
По морю рук, по морю сліз і гніву.
Пливуть в човнах розтерзані сини
На хвилі молитов і переспіву.

Молитвою та піснею «Пливе кача» оспівував героїв Небесної сотні хор «Осанна». З новою піснею «Майдан», слова і музику до якої написала Ірина Терлецька-Мороз, виступила Руслана Денега. До речі, хвилююче і змістовно вона й провела цей вечір.

Ті події, які відбулися цього року, дали шанс відповісти на дуже важливі запитання: чи готова, чи готовий я до змін, чи хочу я, щоб моя країна була заможною, я – українець? До цього закликала у своїй пісні «Встань, пробудися, Україно» Лілія Дзядик. Ми можемо бути різні, можемо бути народженими у різний час, мати ідеологічні суперечності, але наші діти – це вже нова формація, покоління, яке народжене в Україні, їм будувати майбутнє нашої держави. І від того, який приклад ми їм покажемо, таку країну вони і збудують. Про це молить Господа маленька Аксенія Восковець з піснею «Господи, помилуй нас» та інші діти Клубу обдарованих дітей обласної «Просвіти» – Соломія Базавляк, Мар'яна Процик, Анжеліка Токарська та Анастасія Павлюк, а також учасники студентського театру технікуму ресторанного сервісу і туризму з композицією «Моліться, люди, за Україну».

Саме в листопаді минулого року молодь вийшла на наші майдани, піднялась, бо не хотіла жити по-старому, виступила за честь, справедливість і гідність. Так твердить Михайло Лях у пісні «Я – України син». Так говорять усі ті, хто писав свої вірші та тему Майдану.

З новою піснею «Майдан» виступає Руслана Денега

Ідея книжки виникла ще під час проведення літературного вечора майданівської поезії у НД «Просвіта» у Всесвітній день поезії. Писали ті, що вперше взялися за поетичне перо, і зрілі у своєму творчому доробку, писали композитори, педагоги, журналісти, студенти, фермери, медики, будівельники…

Хвилюючі рядки написав, перебуваючи весь час на Майдані, Василь Шиян з Ганьківців Снятинського району. Після Революції гідності громада села обрала його своїм головою.

«Чого добився цей Майдан?» –
Так часто стогнуть лежибоки.
Їх «батьківщина» – цей диван
і в туалет відважні кроки,
Не раз вони, коли підуть,
десь між людей чи на роботу,
Прийнявши мудрагельський вид,
речуть про націю турботу.

«Чуєш, Тарасе? Вже сурми заграли!» – пише у своєму вірші, вміщеному у збірці, лікар обласної дитячої лікарні Уляна Дубініна, яка читала його на презентації.

Гірко, Тарасе… В сльозах Україна –
Снайпер поцілив у вірменина,
Що за свободу Вкраїни стояв,
Як «Кобзаря» він Тараса читав!..

Михайло Федак з Павлівки Тисменицького району – вчитель фізкультури, електрик і підприємець. А люди послухали на вечорі, які в нього досконалі вірші. Ось декілька рядків, написаних 24 лютого на згадку про Романа Гурика:

На смерть стояли там герої,
Де був залюднений Майдан,
Щити були в них замість зброї,
І серед них був наш Роман.

Можна тільки подивуватися з поетичної прозірливості автора віршів Нестора Мартинця, що теж увійшли у цю збірку, датованих ще лютневими чи березневими днями, коли неоголошену війну на Донбасі чи Криму навряд чи могли припустити.

Недовго ми раділи перемозі,
Ховаючи героїв водночас,
Бо ворог знов жорстокий на порозі,
Війною вже Росія йде на нас...

Ярослава Корж із 38-ої жіночої сотні, родом зі Снятинщини, два місяці була на Майдані, вела переговори про припинення кровопролиття в акції «Чужих дітей не буває», ходила по лікарнях. Пізніше разом із чоловіком паном Петром відобразили це у своїх віршах, поміщених у збірнику майданівської поезії.

...З неба дивляться в очі рідним, близьким, друзям герої Небесної сотні.

260 віршів, уміщених у збірнику «А сотню вже зустріли небеса...», беруть читача за душу щирістю голосу кожного автора. Тож читаймо їх і пам'ятаймо про наших героїв, які віддали найдорожче, що є в людини, – своє життя за правду. Кошти від реалізації книжки підуть на потреби АТО.

Богдана КОВАЛЬЧУК

ПОСТАТІ ДУХУ

ВШАНУВАЛИ МУЖА МОЛИТВИ

Пам'ятну дошку священикові, ревному поборникові греко-католицької віри у часи підпілля о. Костянтину Левицькому освячено днями на фасаді збудованої торік церкви Різдва Христового у селі Сілець Тисменицького району. Так склалося, що цей священик, який у 30–50-их роках минулого століття був парохом у Єзуполі, звідки доїжджав на служіння до сусіднього села, останні роки життя провів саме у Сільці. Тут на місцевому цвинтарі разом з їмостю Іванною вони знайшли свій вічний спочинок, і хоч отець Костянтин помер сорок років тому, та пам'ять про нього ревно бережуть вдячні парафіяни.

Пам'ятають його як доброго пастиря, духовного батька, який незважаючи на те, що пережив важкі роки заслання у Хабаровському краї, продовжував підпільно служити для сільчан тоді, коли церква в селі була закрита. Він відправляв Служби Божі, таємно хрестив дітей та вінчав молодих людей. Отця Костянтина називають мужем молитви, бо він постійно й ревно молився. Він, гадаємо, і тепер молиться за нас на небесах, бо заслужив на це у Бога, адже прожив яскраве і чисте життя.

Меморіальну дошку роботи відомого прикарпатського скульптора Василя Вільшука після Літургії відкрили племінники отця Роман Степаняк, Олександра Турянська з Івано-Франківська та уродженець Сільця ініціатор її встановлення Богдан Бойчук. Чин освячення здійснили отець-мітрат Олег Каськів разом із єзупільським деканом о. Богданом Курилівим та парохом села о. Василем Смицнюком. Потім на могилі отця та їмості відправили панахиду. Теперішній парох Єзуполя о. Володимир Кадлуб виголосив біля могили проповідь і зазначив, що життя о. Костянтина Левицького гідне того, аби його наслідували всі – і священики, і вірні.

Іван ДРАБЧУК

ПРАВДА ПРО СЕБЕ

НА РОЗДОРОЖЖУ

ПАРАДОКСИ У НАШІЙ НАЦІОНАЛЬНІЙ ІСТОРІЇ, або МАЛОРОСІЙСТВО

(Закінчення. Поч. у № 47–48)

Зі всіх усюд Російської імперії, де перебували українці-галичани, до колчаківських таборів стягувалися й українські бранці. Охорону тих таборів тримали опричники з «карпато-руських отрядов». В Омську, де сконцентрувалося біля 15 тисяч українських стрільців-галичан і 60 українських старшин-бранців, москвофіли формували українські колчаківські полки – імені Сагайдачного і Шевченка. Серед галицьких старшин – тих же москвофілів, знайшлися окремі зрадники: вони воювали (до полону) проти російського царату, а тут згодилися до «єдінонєдєлімой» армії монархіста Колчака, тобто зголосилися воювати проти тих, хто повалив царат. Серед них знаходимо імена тих старшин: **Майковський, Мар'яш і Кравс.** Колчаківський український полк ім. Сагайдачного, до якого зголосилися ці та інші старшини, проголосив боротьбу проти самостійної України, за її «автономію» у складі «єдінонєдєлімой» російської імперії. Парадоксально: колишній хорунжий УСС **Осип Ярема** ще навесні 1918 року зголосився до польського сибірського колчаківського леґіону «визволяти» Україну. Теж парадоксально: «правительство» адмірала Колчака у цій «компанії» проголосило мобілізацію всіх уродженців Галичини, Буковини і Закарпаття «как исконно русских земель», всіх «карпатороссов» – русинів, українців, «малоросів», бойків, гуцулів, лемків, галичан, буковинців, «руснаків» і т. ін. Цю «мобілізацію» й проводив «Карпато-Русский Совет». За допомогою колчаківської і чехословацької воєнних влад цьому «совєту» вдалося сформувати два батальйони кількістю до 1000 осіб.

Перший батальйон, дійшовши до колчаківсько-більшовицького фронту, розправився зі своїми старшинами і перейшов на бік червоної армії – до тих же фактично москвофільських «недолимцев»-радянофілів. А другий батальйон був оточений козацькими відділами, роззброєний і запроторений до колчаківського концтабору.

Згодом А. Копистянський – очільник сумнозвісного «Карпато-Русского Совета», діставшись Галичини, став педагогом (1931 року) у тій самій Станиславівській українській гімназії, вихованців якої за його ж протегування 1915 року було евакуйовано росіянами на Донщину, а потім і далі – до Сибіру. У Галичині він став «борцем» проти «окупації» Західної України поляками – за «Радянську Русь» і пропаґував те ж москвофільство на кшталт радянофільство (різновид однієї тієї ж політичної хвороби) у радянофільському часописі «Земля і воля».

* * *

...Радянофільство – різновид москвофільства, одягнене в одежину комуністичної омани, справедливості й так званого «інтернаціоналізму», «Советского Союза» під егідою тієї ж Москви. Ленінський постулат про те, що без єднання трудящих України й Росії неможливо вести мову про незалежну Україну, – та ж москвофільсько-імперська омана. Для тисяч галичан, які повірили в комуно-радянську демагогію і замкнулися після т. зв. громадянської війни у підрадянській Україні (у «Радянській Русі», «Совєтському Союзі», «Совдепії») або у 20–30-ті роки еміґрували туди ж, віра в радянофільство, заправлена на дріжджах москвофільства, обернулася трагедією: червоний Молох пожер усіх тих, хто повірив у московсько-комуністичний «рай», у сумнозвісні 30-ті роки, в основному в роки так званого «Великого терору» 1937–1938 років, хоч полювання на галичан-українців у «Країні Рад» розпочалося ще раніше – в кінці 20-их – на початку 30-их років.

Масова кампанія політичних репресій розпочалася силами НКВД після телеграми Й. Сталіна 2 липня 1937 р. народному комісару внутрішніх справ Миколі Єжову і реґіональним керівникам компартії про початок великої кампанії зі знищення та ув'язнення 270 тисяч радянських громадян, переважно в Україні. Після цього політбюро ЦК ВКП (б) ухвалило цілком таємну постанову «Про антирадянські елементи».

За віру в москвофільське радянофільство заплатили життям знані галичани, зокрема, письменники:

Василь Атаманюк (1897 р. н.), заарештований 31 січня 1933 р., розстріляний 9 жовтня 1937 р.;

Мирослав Ірчан (Андрій Баб'юк), арештований 28 грудня 1933 р., розстріляний 3 листопада 1937 р.;

Антін Крушельницький, письменник, 1919 р. – міністр освіти ЗУНР, у Львові видавав прорадянські журнали «Нові шляхи», «Критика», 1932 р. був висланий з Галичини до радянської України. Заслання відбував на Соловках, помер від голоду 13 листопада 1941 р.;

Іван Крушельницький, син Антона Крушельницького, прорадянський письменник. З 1932 р. – в радянській Україні. Засуджений до розстрілу у 1934 р. разом із братом Тарасом Крушельницьким, Григорієм Косинкою, Дмитром Фальківським, Романом Сказинським, Олексою Влизьком та іншими письменниками-наддніпрянцями;

Мелетій Кічура, загинув на засланні у 1939 р.

1938 року у системі ҐУЛАҐу загинув талановитий галичанин, художник-графік **Яків Струхманчук,** який був стрільцем УГА, а згодом – червоним комісаром бригади в ЧУГА.

9 жовтня 1937 р. розстріляний талановитий вчений, автор низки праць з історії України, галичанин **Матвій Яворський.**

1938 р. розстріляний військовий діяч **Юліан Гоїв,** а 1938 р. – **Григорій Коссак…**

На тому москвофільсько-радянофільському терновому шляху загинули тисячі галичан...

* * *

...Москвофільство віками роз'їдало душу і тіло України. Носії постулатів москвофільства заперечували існування українців як самобутнього народу, окремішньої нації, сіяли серед українства зречення національне, ширили русифікацію і денаціоналізацію. А своїх опонентів звинувачували у «хуторянстві», «мазепинстві», «сепаратизмі», «петлюрівщині», «хвильовізмі» та інших україножерних «ізмах». У новітні часи в історії України ревними послідовниками новітнього москвофільства-радянофільства стали речники комуністичного «вчення» та їхня ВКП (б) – КПСС. «Советская Русь», «Советский Союз», «слияние наций», «единый общерусский язык», «единый русский мир» із центром у Москві – їхні підступні постулати, квінтесенція їхньої україножерної політики і практики, яка оберталася для українців національними трагедіями, починаючи, мабуть, від Батуринської різні 1709 року, – згодом масовими репресіями і насильницьким виселенням на «просторы родины чудесной» у 30–40-их роках XX століття, голодоморами, спланованими Москвою проти непокірної України з її «українським буржуазним націоналізмом».

Те, що нині відбувається на теренах українського Донбасу, – наслідки діяльності «п'ятої колони» в Україні – тих самих москвофілів з червоними прапорами, георгіївськими стрічками і портретами Леніна-Ульянова. Для викорінення з тіла й душі України цієї ідеологічної і політичної хвороби потрібен час і добрий лікар-хірург.

Володимир МОРОЗЮК, *член НСПУ*

Усміхніться

* * *

Як триває тиждень?

– Понедііі і і і і і і і і і ііііііііііііііііілок.

Вівтооооооооооорок.

Сереееееееееда.

Четвееееееееееееееееееер.

П'ятницясуботанеділя.

* * *

Кредит – це коли банк вас грабує і ви йому за це ще й платите.

* * *

Новини «Росавіапрому»:

Російські конструктори взялися за модернізацію військових літаків. На всіх видах літальних апаратів будуть додані місця для жінки з дитиною, за спинами яких сидітимуть російські пілоти!

* * *

Нє, мужики, що не кажіть, а прокинутися поруч зі страшною голою бабою набагато приємніше, ніж з красивим голим мужиком!

* * *

Сусід:

– За що це на тебе дружина вчора ввечері так кричала?

– Та за бібліотеку.

– Ходив до бібліотеки?

– Так.

– А кричала за що?

– У жіночих трусах додому вернувся.

* * *

Молодий чоловік заходить в квітковий магазин і бачить на стіні великий плакат: «Скажи їй це квітами». Чоловік просить одну троянду.

– Як, лише одну?

– Так, я небагатослівний.

* * *

Розмовляють два чоловіки:

– Знаєш, вчора таке було! Йду я і бачу – троє чоловіків б'ють одного. Ну, я, зрозуміло, вирішив допомогти…

– А ти, виявляється, сміливий! Ну і як, допоміг?

– Звичайно. Бачив би ти, як ми вчотирьох його гамселили!

ПРЕЗЕНТАЦІЇ

МОНОЛОГ СЕРЦЯ

Людей мільярди,
і мільярди слів...
Вона їх вимовила вперше

На неповторну зустріч із поезією запросила обертинців Оксана Стефанівська. Поетеса презентувала збірку «Монолог серця», яку присвятила батькам. У затишному залі «Замку Злати» зібралося чимало шанувальників поетичного слова.

Зустріч пройшла в надзвичайно теплій, емоційній атмосфері, не залишивши нікого байдужим. Цей творчий вечір став острівцем, де можна було перепочити душею від складного і тривожного сьогодення. Вірші, що ввійшли до збірки «Монолог серця», декламували учні Обертинської загальноосвітньої школи. Чимало приємних вражень викликали у присутніх пісні на поезію Оксани Михайлівни у виконанні працівників Народного дому. Вершиною творчого вечора стали твори в авторському виконанні:

Що, Доле, дала ти мені у житті?
Усього, що можеш лиш дати:
Стежини прямі й лабіринти круті,
Щоб падати й знову вставати.

Слова западали глибоко в душу, бо були щирими, вистражданими та наболілими. Адже це голос серця автора, яке билося і б'ється в унісон із голосом рідної землі. Вірші народилися глибоко в душі й виплеснули різними барвами. У них не відчувається фальші, тут все природне. Добро і любов до Бога, до рідної землі, свого роду, якими сповнена поезія Оксани Стефанівської, тривожать потаємне, змушують замислитись не лише над сенсом людського буття, а й над великими наслідками наших дрібних щоденних вчинків:

А що залишиш після себе,
Коли душа торкнеться неба?!
Не будь сліпим рабом гордині –
Живи чеснотами, Людино!

Атмосфера поетично-пісенного свята, яка панувала у залі, засвідчила, що збірка «Монолог серця» знайшла свого читача, бо тут є все – від патріотичного та філософського до смішного та комічного.

Закінчився вечір многоліттям, прозвучав гімн України. Тож залишається тільки побажати, щоб поетична муза приходила до пані Оксани знову й знову, щоб побачили світ наступні збірки, щоб не вичерпалось її творче джерело й ніколи не полишало натхнення.

Творча зустріч відбулася за сприяння Богдана та Любові Станіславських.

Кожен, хто бажає, може придбати збірку. Виручені кошти будуть передані бійцям, пораненим у зоні АТО.

Ольга БІЛА, *заступник голови Обертинського осередку «Просвіти»*

ПОДЯКА

Хочу через вашу газету подякувати голові обласної організації «Жіноча громада» пані Михайлині Боднар за те, що вона зуміла організувати і знайти спонсорів для придбання необхідних речей для мого сина Івана та для таких же дітей цілого взводу, якім він керував під Амвросіївкою.

Нехай Бог посилає усім українцям міцного здоров'я, родинного тепла, віри у завтрашній день і віри в нашу перемогу.

З повагою від матерів ***Лідія ВАСИЛЕНКО***

ЮВІЛЕЇ

ДОРОГОЮ ТВОРЧОГО НЕСПОКОЮ

Поет і журналіст Василь Рябий з Коломиї 7 грудня відзначає свій повнозрілий ювілей трьома десятками збірок, зокрема, «Грань» (1990), «Ворожіння на цвяхах» (1992), «Постріл горіха» (1994), «Зіниця на крилі метелика» (1997), «Вага агав» (1999), «Двері луни» (2002), «Варта трав» (2004), «Віно коконів» (2008). Книжка тридцяти вінків сонетів «Жалоколаж» 2008 року була номінована на Шевченківську премію. Окремі його вірші перекладені російською, румунською, італійською, англійською, французькою, німецькою мовами.

У творчому доробку Василя Рябого, який оволодів чи не всіма поетичними жанрами, в тому числі рідкісною формою паліндрома, є повісті, мініатюри, есеї. Чекає кілька років у обласній програмі книговидання його книжка ста вінків сонетів «Сологолос». Підготував до друку збірку лірики «Біла косомея». Поет нагороджений Всеукраїнськими преміями «Благовіст», імені П. Тичини, імені Р. Федоріва, міжнародною «Карпатська корона» (Україна – Румунія), обласною імені Василя Стефаника та ін.

Василь Рябий також працює на просвітянській ниві, бере участь у літературно-мистецьких заходах, подарував шанувальникам і бібліотекам області понад п'ять тисяч своїх збірок. Дбає про розвиток літературного процесу в Коломиї. Заснував і очолює літературне товариство, є куратором молодіжної літстудії імені Т. Мельничука, членом редколеґії журналу «Дзвін», редактором і упорядником багатьох книжок, збірників.

Просвітяни, усі читачі міста над Прутом бажають поетові здоров'я міцного і творчих успіхів.

Віра ТОРОВАТОВА,
завідувачка Коломийської бібліотеки № 3 для дітей

* * *

Усі ми ходимо під Богом
чи по землі, чи по даху.
Боюсь тривожної тривоги.
Боюсь страшенного страху.

Така, мабуть, жорстока плата
за хліб, видовище, вино.
І кожен день буває втрата,
але комусь це все одно.

Боюсь гойдання рівноваги,
Боюсь за світлотихий мир.
Молюсь, щоб з виявом відваги
не пробудивсь в людині звір.

* * *

Розбурханий клопіт.
А чим дати раду?
Стираються кроки,
шукаючи правди.

І не зупинився
ступати й ступити.
Зносився, зморився
і ліг відпочити.

А сон, наче птиця,
описує коло.
І сниться, і сниться
перейдене поле.

ЛЮБИ І ЗНАЙ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ...

КАЛЕНДАР ПРОСВІТЯНИНА

ГРУДЕНЬ

(Закінчення. Поч. у № 48)

20 ГРУДНЯ

День міліції.

22 ГРУДНЯ

Непорочне Зачаття Пресвятої Богородиці.

24 ГРУДНЯ

День працівників архівних установ.

170 років від дня народження **Євгена Желехівського** (1844–1885), лексикографа і фольклориста, який з 1872 р. і до останніх днів проживав у Станиславові (тепер – м. Івано-Франківськ), засновника і першого голови філії «Просвіти» (25.03.1877 р.), міської читальні (1884), для яких як член Станиславівської повітової ради і радник міста подарував багато цінних книжок.

27 ГРУДНЯ

140 років від дня народження **Івана Голубовича** (1874–1945), педагога, культурно-освітнього діяча, самодіяльного поета і композитора, діяльного члена «Просвіти» Снятинщини, товариства «Взаємна поміч учителів» с. Карлів (тепер – с. Прутівка Снятинського району).

28 ГРУДНЯ

80 років від дня народження **Михайла Косіва,** музейного працівника і політика, заслуженого діяча мистецтв України, народного депутата України перших демократичних скликань, уродженця с. Вільхівка Рожнятівського району.

31 ГРУДНЯ

115 років від дня народження **Василя Мельника-Лімниченка** (1899–1949), священика, громадського діяча, письменника, перекладача, уродженця с. Небилів тепер Рожнятівського району.

Підготував ***Петро АРСЕНИЧ***

ІМЕНОСЛОВ

ТАЄМНИЦІ ІМЕНІ

ГАННА

«Найсолодшим для губ людських і слуху» назвала ім'я Ганна відома російська поетеса Ахматова, котра, до речі, також Ганна. Статистики додали цьому імені ще одну рису – воно є найпоширенішим у Європі (його форми: Хана, Ганна, Анна, Ана, Она та інші).

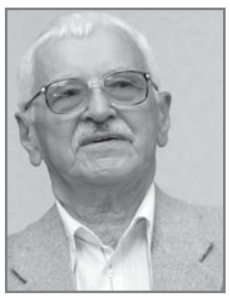
Слово Ганна походить від давньосемітського «ганаан» – благодать, ласка, дарунок (інші вчені вважають, нібито в основі імені лежить слово давніх євреїв ген – грація, врода).

Згадане наймення в російській та українській мовах пишеться не однаково: Анна і Ганна. І це закономірно: у росіян немає букви «г», якою можна було б передавати схожий на латинський «м'який» «г» давньоєврейський звук. Українці ж такий графічний відповідник мають і тому пишуть Ганна. Однак значення імен Ганна та Анна, їхній зміст – тотожні. Дивно, отож, чому українські перекладачі Толстого не насмілюються відтворити його «Анну Каренину», як «Ганну Каренину», хоч перетворюють, скажімо, Гайнріха Гайне в Генріха Гейне. Можливо, думають, що Анна «належить» лише аристократкам? Але ж одна українська гетьманша теж мала ім'я Ганна!

Як і всі інші, наймення Ганна веде за собою чималий «ключ» здрібнілих форм: Ганя, Ганюта, Ганнуся, Гандзя, Ганночка, Ганнуля, Ганнулька, Ганнусенька, Ганька, Ганнюточка (Нюточка), а на заході України ще й Анниця, Анничка, Ганка. Не можна лише погодитися з думкою російського лінґвіста Лева Успенського про те, нібито «відоме на Україні ім'я Галя... є здрібнілим від Ганна (Анна)». Не можна погодитися навіть тоді, якщо це підтверджено й цитатою з «Майської ночі» Гоголя. Насамперед тому, що така здрібніла форма побутувала лише на певній східній околиці нашої землі й побутувала досить давно, зникнувши в нові часи під впливом освіти й літератури. І ще тому, що пестливі форми Галя, Галюня, Галька та інші мають спільний корінь не з найменням Ганна, а з найменням Галина.

Ім'я Ганна в деяких народів має досить екзотичні для нас видозміни. Угорці, наприклад, вимовляють його, як... Панна, а литовці, як... Она. Араби Ганною називають, між іншим, не жінку, а... чоловіка.

ПАМ'ЯТІ ЄВГЕНА СВЕРСТЮКА

Відійшов у засвіти видатний публіцист і літературознавець, активний учасник національно-демократичного руху, один із його інтелектуальних лідерів –

Євген СВЕРСТЮК.

Народився він на Андрія, 13 грудня 1927 року (записаний 13.12.1928) у селі Сільце Горохівського р-ну Волинської обл. у селянській родині.

1952 закінчив філологічний факультет Львівського університету (відділення «логіка і психологія»). 1953–1956 – аспірант НДІ психології. 1956–1959 – викладач української літератури в Полтавському педагогічному інституті. 1959–1960 та 1962–1965 – старший науковий співробітник Українського НДІ психології. 1961–1962 – завідувач відділу прози журналу «Вітчизна». Чотири рази за ці роки його звільняли з роботи з політичних мотивів. До захисту кандидатської дисертації не був допущений. З 1965 до арешту в 1972 – відповідальний секретар редакції «Українського ботанічного журналу».

З часу виникнення в 1960 київського Клубу творчої молоді, який став центром неофіційного культурного й громадського життя Києва і всієї України, Сверстюк – один із найактивніших його учасників, поруч і в тісному зв'язку з такими відомими діячами української культури і мистецтва як Алла Горська, Галина Севрук, Людмила Семикіна, Василь Симоненко, Іван Світличний, Іван Дзюба, Ліна Костенко, Іван Драч, Василь Стус, Лесь Танюк та інші.

Одним із найгостріших і найпопулярніших творів українського самвидаву 60-их років був анонімний памфлет про спалення Центральної наукової бібліотеки «З приводу процесу над Погружальським», що його написав, як пізніше стало відомо, Сверстюк у співавторстві з Іваном Світличним.

У 60-их роках Сверстюк був неодмінним учасником напівлеґальних літературних вечорів, зборів, заборонених святкувань біля пам'ятника Т. Шевченку в день перенесення його праху з Петербурга в Україну 22 травня 1861 року. 7 грудня 1970 року Сверстюк виступив з відомою промовою на похороні А. Горської, яка трагічно загинула 28 листопада т. р.

Заарештований 14 січня 1972 року під час масових арештів української інтеліґенції. Засуджений Київським обласним судом за ст. 62 ч. 1 КК УРСР («Антирадянська аґітація і пропаґанда) 16–24.04.1973 на максимальний термін – 7 років таборів суворого режиму і 5 років заслання. Йому були інкриміновані як антирадянські згадані есе. Головним предметом звинувачення була книжка «Собор у риштованні» (Париж, 1970).

Відбував термін у 36-му і 35-му таборах у Пермській області. Брав участь у численних акціях протесту – голодуваннях і страйках, перебував під особливим наглядом, його систематично кидали до карцеру. Наприкінці лютого 1978 був посаджений на чотири місяці в ПКТ (приміщення камерного типу, тобто внутрішньотабірна в'язниця). На заслання теж був відправлений після 15 діб карцеру.

Починаючи з літа 1987 Сверстюк брав активну участь у роботі напівлеґального Українського культурологічного клубу, зокрема, виступив з лекцією в зв'язку з 50-річчям загиблого в таборах В. Стуса й оголосив, що передав текст Лондонському центрові Міжнародного ПЕН-клубу.

З 1989 Сверстюк був незмінним редактором християнської газети «Наша віра». Відстоював позиції Церкви поза політикою. Належав до Української Автокефальної Православної Церкви (УАПЦ), що не бажає бути Церквою державною.

З 1989 – президент Української асоціації незалежної творчої інтеліґенції (УАНТІ). У 1993 обраний президентом Українського ПЕН-клубу.

Численні статті й публічні виступи Сверстюка перед інтеліґенцією, студентами, школярами, по радіо й телебаченню впливали на подолання інерції страху в суспільстві, на відродження національних духовних цінностей.

Найвідоміші книжки Сверстюка – «Собор у риштованні» (1970), «Блудні сині України» (1993), «Шевченко і час» (1996), «На святі надій» (1999), «На хвилях „Свободи". Короткі есеї» (2004), «Не мир, а меч. Есеї» (2008), «Гоголь і українська ніч: Есеї» (2013).

Сверстюк також автор численних есеїв і статей із літературознавства, психології і релігієзнавства, віршів і перекладів з німецької, англійської, російської.

Лауреат Національної премії ім. Т. Шевченка (1995) та премії ЮНЕСКО «За міжетнічну і міжконфесійну толерантність „Корнелію Копосу"» (2000). Дійсний член Української Вільної Академії Наук (США). За видатні заслуги в утвердженні суверенітету і незалежності України, мужність і самовідданість у відстоюванні прав і свобод людини, плідну літературно-публіцистичну діяльність та з нагоди Дня Свободи Сверстюка нагороджено Орденом Свободи.

Просвітяни щиро поважали й любили цього Великого українця, вони дослухалися кожного його слова. Вічная пам'ять і пухом йому українська земля.

Від просвітян краю голова
ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка
Степан ВОЛКОВЕЦЬКИЙ